

Valtakunnallinen tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto TAKO

Toimintasuunnitelma v. 2018 – 2019

1. TAKO-verkoston toiminta-ajatus

Ammatillisten museoiden valtakunnallinen tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto TAKO on museokentän yhteistä toimintaa, jota opetus- ja kulttuuriministeriö, Museovirasto ja Suomenkansallismuseo sekä Suomen museoliitto tukevat. TAKO on ollut osa Museoviraston ja Suomenkansallismuseon toimintaa vuoden 2013 alusta lähtien.

TAKO:n toiminta perustuu verkostoon kuuluvien museoiden muodostamien pooleihin. Seitsemän temaattista poolia toteuttavat valtakunnallisia nykydokumentointihankkeita ja kehittävät ja päivittävät tallennustyönjakoa. TAKO-verkosto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisissa seminaareissa, jotka järjestetään kevättalvella ja syksyllä. Kevätseminaari käsittelee valtakunnallista tallennustyönjakoa syysseminaarin keskittyessä nykydokumentointiin.

TAKO:n toiminta-ajatus:

Ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmaverkosto TAKO kehittää ja ylläpitää valtakunnallista tallennustyönjakoa. Verkostossa mukana olevien museoiden yhteisesti tunnistetut ja jaetut tallennusvastuut mahdollistavat kokoelmien monipuolisen käytön ja liikkuvuuden sekä saavutettavuuden ja kokoelmien merkitysten avaamisen. Verkoston suunnitelmallinen kehittämistyö tukee museokokoelmien käyttöä yhteisöllisesti yhteiskunnan voimavarana. TAKO-verkosto kehittää museoiden kokoelmatuntemusta ja tukee niiden roolia kulttuuriperinnön tuntijana ja välittäjänä. Verkosto edistää monipuolista kokoelmayhteistyötä ja osallistuu ajankohtaiseen keskusteluun. TAKO-verkosto tarjoaa foorumin kokoelmatyön uusille avauksille, yhteistyölle ja asiantuntijuuden jakamiselle.

2. Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet vuosina 2018 - 2019

TAKO-verkoston strategiset tavoitteet ja toimenpiteet perustuvat vuoden 2018 kevätseminaarissa hyväksyttävään strategiaan.

1. Tallennustyönjaon kehittäminen

- Sosiaali- ja terveydenhuollon aihealueen tallennustyönjaon kehittäminen ja päivittäminen
  - Toimenpiteet: keskustelutilaisuuden järjestäminen ao. aihealuetta tallentaville museoille sekä tilannekartoituksen ja jatkosuunnitelmien tekeminen yhdessä pooli 2:n ja Helsingin yliopistomuseon kanssa.
- Valtakunnallisen tallennustyönjaon raportoinnin visualisointityökalun kehittäminen.
  - Toimenpiteet: visualisointityökalun toteutus ja käyttöönotto vuonna 2018.

2. Nykydokumentointi ja tämän päivän tallentaminen

- Uusien museoiden innostaminen ja kannustaminen osallistumaan nykydokumentointityöhön
  - Toimenpiteet: Avoimien poolikokousten järjestäminen kevätseminaarissa 2018.
  - Toimenpiteet: ”Vuoden nykydokuteko” -palkinnon perustaminen. Palkinto jaetaan ensimmäisen kerran kevätseminaarissa 2019.

3. Verkoston toiminnan vertaiskehittäminen ja arviointi

- TAKO-verkoston ulkoinen arviointi

- Toimenpiteet: Verkoston arviointimallin luominen ja ensimmäisen arvioinnin toteuttaminen loppuvuonna 2018.

- Verkoston viestinnän kehittäminen

- Toimenpiteet: verkoston verkkosivujen www.tako.nba.fi päivittäminen ja uudistaminen vuonna 2018.
- Toimenpiteet: verkoston viestintästrategian luominen vuonna 2018.

3. Valtakunnallinen tallennustyönjako

TAKO-verkoston tavoitteena on saada kaikki museoammatillisesti hoidetut kulttuurihistorialliset museot liittymään tallennustyönjakoon. Vuoden 2017 lopussa tallennustyönjakoon kuului 93 museota. Tavoitteena on vähentää päällekkäistä tallennusta ja edistää näin valtakunnallisesti mahdollisimman laadukkaiden ja kattavien kokoelmien muodostumista.

Tallennustyönjakoon kuuluvat museot osallistuvat sen kehittämiseen ja päivittämiseen kuten ns. mustien aukkojen ja rajapintojen kartoitukseen. Seitsemään aihealueeseen perustuva tallennustyönjako on määritelty vuonna 2012 laaditussa selvityksessä (<http://tako.nba.fi/tallennustyonjako>).

Tallennustyönjakoon liittyvät museot allekirjoittavat Museoviraston kanssa yhteistyösopimuksen. Sen tarkoituksena on turvata tallennustoiminnan jatkuvuus, seuranta ja päivittyminen. Sopimus ei sisällä sanktioita. Museot raportoivat tallennusvastuualueensa kartunnasta vuosittain sähköisesti. Ne sitoutuvat myös priorisoimaan tämän aineiston luettelointia ja digitointia. Lisäksi museot sisällyttävät toimintakertomukseensa osion, jossa tarkastellaan tallennustyönjaon vaikutuksia kartuntaan. Museot voivat halutessaan päivittää tallennusvastuutaan vuosittain esittelemällä muutokset TAKO-verkoston tallennustyönjakovastaavalle, joka koordinoi työnjakoa.

Tallennustyönjaon päivitys ja vuosittaiset raportit esitellään TAKO:n kevätseminaarissa.

4. Poolien toiminta ja nykydokumentointi

TAKO-verkoston toiminta perustuu seitsemään temaattiseen pooliin, jotka vastaavat tallennustyönjaon toteuttamisesta sekä nykydokumentointihankkeista. Museot voivat liittyä yhteen tai useampaan pooliin kokoelmapolitiikkansa ja kiinnostuksensa mukaan. Poolit edistävät verkoston tavoitteita ja tarjoavat tärkeän ammatillisen keskustelufoorumin.

Poolit työskentelevät ja päättävät hankkeistaan itsenäisesti. Ne vastaavat itse samoin mahdollisen projektirahoituksen hankkimisesta. Poolit kokoontuvat 2-4 kertaa vuodessa ja järjestävät lisäksi etäkokouksia. Poolimuseot osallistuvat hankkeisiin harkintansa mukaan. Vastaavasti pooliin kuulumattomat museot voivat osallistua kiinnostaviin hankkeisiin. Poolit tekevät myös paljon keskinäistä yhteistyötä.

Poolien toiminta vuonna 2018:

Pooli 1: Pooli käynnistää nykydokumentointihankkeen ihminen ja luonto - tallennusvastuualueestaan. Poolimuseot jatkavat tallennus- ja kokoelmayhteistyön kehittämistä tutustumalla toistensa kokoelmiin ja käytäntöihin.

Pooli 2: Pooli toteuttaa v. 2017 aloitetun sosiaali- ja terveydenhuollon nykydokumentointihankkeensa. Lisäksi pooli keskittyy jatkamaan sosiaali- ja terveydenhuollon aihealueen tallennustyönjakoa yhdessä ohjausryhmän kanssa.

Pooli 3: Poolin uudeksi puheenjohtajaksi Johanna Jakomaan jälkeen tulee Anna-Mari Immonen Kansallismuseosta. Pooli jatkaa työtä Arjen haasteet -hankkeen teemojen parissa ja suunnittelee uutta nykydokumentointihanketta.

Pooli 4: Pooli toteuttaa työturvallisuuden nykydokumentointi- ja kumppanuuksien aktivointihankkeen, mikäli hanke saa rahoitusta. Tavoitteena on dokumentoida yritysten. tms. palveluntuottajien toimintaa työturvallisuuden näkökulmasta, avata dokumentoinnin aineistoa Finnassa, kannustaa yrityksiä hyödyntämään aineistoa ja tehdä yhteistyötä eri yliopistojen museologian oppiaineiden kanssa. Poolin kahdeksan työryhmää jatkavat tallennus- ja kokoelmayhteistyön kehittämistä järjestämällä avoimia työpajoja museoiden yritysyritys yhteistyöstä ja nykydokumentointimetoista.

Pooli 5: Pooli ottaa käyttöön luomansa kyselylomakkeen poolin v. 2009-2017 nykydokumentointihankkeiden analysointiin. Vastausaineisto käsitellään ja kirjoitetaan raportiksi. Pooli aloittaa seuraavan nykydokumentoinnin suunnittelun. Lisäksi pooli jatkaa perinteeksi muodostunutta kokouskäytäntöä, jossa vierailaan poolimuseoissa tutustumassa kokoelmiin ja kokoelmatyön haasteisiin.

Pooli 6: Poolin puheenjohtaja vaihtuu. Johanna Lehto-Vahteran jälkeen puheenjohtajuuden ottaa intendentti Anni Wallenius Suomen valokuvataiteen museosta. Pooli hakee vuonna 2018 rahoitusta ja toteutusmahdollisuuksia hankkeelle, jonka työnimi on ”Muistojen sadonkorjuu”. Hankkeessa kerätään tarinoita, jotka liittyvät esineisiin, tiloihin ja tilanteisiin.

Pooli 7: Poolin museot toivovat poolitoiminnalta ensisijaisesti verkostoitumista vaihtoa. Poolin on tarkoitus jatkaa tutustumista poolimuseoihin ja niiden kokoelmiin.

5. Ohjausryhmä

TAKO:n ohjausryhmään kuuluvat puheenjohtaja ja jäsenenä poolien puheenjohtajat sekä asiantuntijajäsenenä Kansallismuseon ja Museoviraston edustajat. Ohjausryhmä määrittelee TAKO:n tavoitteet sekä ylläpitää ja koordinoi poolien toimintaa. Se vastaa tallennustyönjakosopimusten ylläpitämisestä ja päivittämisestä.

Ohjausryhmän puheenjohtaja valitaan joka toinen vuosi kevään TAKO-seminaarissa. Poolien puheenjohtajat esittävät vuoden 2018 kevätseminaarille, että Johanna Jakomaa Satakunnan Museosta valitaan verkoston puheenjohtajaksi vuosille 2018-19. Muun ohjausryhmän kokoonpano todetaan vuosittain kevätseminaarissa. Ohjausryhmän sihteereinä toimivat Kansallismuseon ja/tai Museoviraston edustajat. Ohjausryhmä kokoontuu 2–4 kertaa vuodessa ja pitää lisäksi tarvittaessa etäkokouksia. Ohjausryhmä voi myös kutsua kokouksiinsa asiantuntijoita. Ohjausryhmä esittelee toimintasuunnitelman ja -kertomuksen sekä raportoi TAKO-verkoston valtakunnalliselle kokoukselle vuosittain TAKO-seminaarin yhteydessä.

Ohjausryhmän jäsenet v. 2018:

Puheenjohtaja Johanna Jakomaa, Satakunnan Museo

Lotta Friberg, Fiskarsin museo (pooli 1)

Elina Kallio, Helsingin kaupungin museo (pooli 2), varapuheenjohtaja

Anna-Mari Immonen, Suomen kansallismuseo (pooli 3)

Kirsi Ojala, Tekniikan museo (pooli 4)

Hanna Kyläniemi, Lapin maakuntamuseo (pooli 5)

Anni Wallenius, Suomen valokuvataiteen museo (pooli 6)

Pälvi Myllylä, Visavuoren museo (pooli 7)

Risto Hakomäki, Suomen kansallismuseo, Kokoelmat ja tutkimus (Kansallismuseon edustaja)
Marianne Koski, Museovirasto, Museoalan kehittäminen (Museoviraston edustaja)

6. Verkoston rahoitus ja yhteistyökumppanit

TAKO raportoi ja esittelee toimintaansa opetus- ja kulttuuriministeriölle. TAKO-verkosto saa tällä hetkellä rahoituksensa Museovirastolta. Verkoston rahoitus on saatava vakiinnutettua vuoden 2018 aikana toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Verkoston omarahoitus perustuu siihen kuuluvien museoiden toimintaan tarjoamaan työaikaan ja muihin resursseihin. Ohjausryhmä ja Kansallismuseon sekä Museoviraston edustajat osallistuvat TAKO-toimintaan työajallaan. Kansallismuseo tukee TAKO-seminaarien järjestämistä antamalla auditorionsa maksutta käyttöön sekä järjestämällä seminaarien suoratoiston.

Hankerahoitusta TAKO-verkosto ja poolit joko yhdessä tai erikseen voivat hakea esimerkiksi säätiöiltä.

Suomen museoliitto on TAKO:n tärkein yhteistyökumppani koulutusten suunnittelussa ja järjestämisessä. Lisäksi Suomen museoliitto on verkoston keskeinen kumppani museoalan kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä.

TAKO-verkosto korvaa ohjausryhmän, poolien ja pooli 4. työryhmien kokouksiin osallistuvien matkakustannukset valtion matkustussäännön mukaan. Majoituskustannuksia ja päivärahoja ei makseta. Korvaus koskee enintään kahta poolikokousta vuodessa. Maksatuksesta vastaa vuonna 2018 Tekniikan museo.

TAKO-verkoston yhteistyökumppanit ja sidosryhmät:

Museovirasto ja Suomen kansallismuseo
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Suomen museoliitto

FINNA-konsortio
Yliopistojen ja korkeakoulujen historia- ja museoalan laitokset ja oppiaineet

Collectingnet (ICOM)
DOSS, Dokumentation av samtida Sverige (Ruotsi)
Nyere tids netværk, Organisationen Danske Museer (Tanska)
Samtidsnett (Norja)
Viron kulttuuriministeriö

7. Seminaarit

TAKO-verkosto järjestää vuonna 2018 kaksi valtakunnallista seminaaria. Kevätseminaari järjestetään 13.-14.2.2018 Suomen kansallismuseon auditoriossa. Syysseminaari järjestetään lokakuussa. Seminaarit suoratoistetaan ja lähetykset julkaistaan lisäksi verkoston Youtubekanavalla.

8. Viestintä

TAKO-verkostolle luodaan vuonna 2018 viestintästrategia. TAKO:n tärkein viestintäkanava on Museoposti. Lisäksi TAKO tiedottaa sosiaalisessa mediassa, ensisijaisesti Facebookissa (<https://www.facebook.com/takoverkosto/>) ja Twitterissä (@takoverkosto).

TAKO-verkoston verkkosivuilla <http://tako.nba.fi> on verkoston ja poolien keskeinen aineisto. Museovirasto ylläpitää sivustoa ja sen päivittämisestä vastaavat TAKO:n puheenjohtaja ja sihteeri. Toimintasuunnitelma ja toimintakertomus julkaistaan vuosittain www-sivuilla. Lisäksi TAKOverkoston käytössä on sähköinen eDuuni -palveluympäristö, jota Museovirasto hallinnoi. eDuuniin tallennetaan ohjausryhmän ja poolien kokousaineisto ja muut asiakirjat, joita ei julkaista verkkosivuilla.

TAKO-verkostolla on eDuunissa oma TAKOWiki-alustansa, jonne museot tuottavat tietoja kokoelmistaan ja osakokoelmistaan. TAKOWikiin luodut kokoelmat on mahdollista linkittää Finna-hakupalveluun, mikäli ao. kokoelman objektit on digitoitu.